

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/52/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4421200904
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4421200904.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej v spore žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, XXX XX E. F., G. H., proti žalovanému: I. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX B. F., zastúpenému JUDr. Ing. Branislavom Pechom, PhD., advokátom so sídlom Piaristická 2, 949 01 Nitra, o zaplatenie sumy 30.000,- eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 18C/8/2021-314 zo dňa 08.11.2022 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenou na súd dňa 17.02.2021 domáhala po zmene žalobného petitu vydania bezdôvodného obohatenia v sume 20.000,- eur z dôvodu investícií do opráv domu v B. F. a v sume 10.000,- eur z dôvodu spotreby energií v uvedenom dome.

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobkyňa a žalovaný boli spoluvlastníkmi domu v B. F. od roku 2007 do roku 2017, kedy žalobkyňa svoj spoluvlastnícky podiel k domu predala. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný v uvedenom dome od roku 2012 nebýva. Súd nemal preukázané, že žalobkyňa mala na vykonanie investícií v rodinnom dome súhlas žalovaného tak, ako to predpokladá § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaná teda vykonávala investície v rodinnom dome sama na základe jej vlastného rozhodnutia, a to bez toho, aby zisťovala názor druhého spoluvlastníka. Žalovaný opustil dom v B. F. kvôli zlým vzťahom so žalobkyňou v roku 2012. Z dokladov predložených žalobkyňou mal súd preukázané, že posledná preukázaná investícia zo strany žalobkyne bola zo dňa 20.09.2015. Keďže žalovaný vzniesol v konaní námietku premlčania, súd skonštatoval, že všetky investície uplatnené žalobkyňou do roku 2015 by boli s prihliadnutím na § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka premlčané.

3. K nákladom uplatneným žalobkyňou za plyn v rokoch 2017 až 2021 súd uviedol, že žalobkyňa nepreukázala, že by náklady za uvedené obdobie uhradila. Podľa slov samotnej žalobkyne faktúry uhradila jej dcéra, ktorej mala žalobkyňa poskytovať finančné prostriedky. Uvedené tvrdenia však žalobkyňa ničím nepreukázala. Z dôvodu, že žalovaný preukázateľne v dome nebýval od roku 2012 (v dome býval syn a priateľ žalobkyne), nemohol sa na úkor žalobkyne spotrebou plynu bezdôvodne obohatiť.

4. Žalobkyňou navrhnuté znalecké dokazovanie za účelom ohodnotenia prác na dome súd zamietol z dôvodu, že žalobkyňa nie je spoluvlastníčkou rodinného domu v B. F., a tiež preto, že vzhľadom na plynutie času považoval vykonanie takéhoto dôkazu za nereálne. Súd rozhodnutie vo veci samej oprel o ustanovenia § 100 ods. 1, § 107 ods. 1, 2, § 139 ods. 2 a § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedla, že s rozsudkom sa nemôže stotožniť, pretože sa nezakladá na pravde. Žalovaný klamal a súd nebral do úvahy ňou predložené dôkazy. Žalovaný dom pred opustením v roku 2011 zdevastoval tak, že sa v ňom nedalo bývať. Po jeho odchode znalec ohodnotil dom na sumu 65.000 eur. So žalovaným sa nedalo dohodnúť na vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k domu; na nutné opravy odmietol prispieť. V strachu o svoj život musela svoj spoluvlastnícky podiel k domu previesť na J. K., ktorý ho ďalej previedol na jej syna L. C., a ten na M. K.. Po odchode žalovaného z domu musela zápasiť s rôznymi nedostatkami domu, kúpila nové kuchynské spotrebiče, ďalej ho zveľaďovala a platila všetky náklady spojené s jeho údržbou. Trhová cena domu po jej zhodnotení predstavuje 115.000 eur. Zhodnotenie domu sa nemôže premičať. Záverom žiadala, aby o veci rozhodoval iný sudca, keďže jej pridelený sudca voči nej prejavoval značnú zaujatosť a spravodlivosť ho vôbec nezaujímal, čo vyplýva aj z rozsudku.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Podľa neho žalobkyňa neuviedla žiadne odvolacie dôvody v zmysle § 365 CSP. Uviedla len skutkové tvrdenia ako v samotnej žalobe, ktoré však pred súdom nepreukázala. Súd sa ňou predloženými dôkazmi podrobne zaoberal a tieto vyhodnotil. Nie je preto pravda, že by súd nebral do úvahy ňou predložené dôkazy. Z priebehu konania je zrejmé, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno svojich tvrdení. Podľa neho nie sú splnené podmienky na zrušenie napadnutého rozhodnutia, keďže súd vykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza zo správneho posúdenia veci, pričom svoje rozhodnutie presvedčivo odôvodnil.

7. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedla, že žiadna nehnuteľnosť nevydrží 20 rokov bez investícií. ňou zrealizované investície sa dajú ohodnotiť znaleckým posudkom.

8. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a ako taký ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa dožadovala zaplata sumy 20.000,- eur titulom bezdôvodného obohatenia, ktoré nastalo na strane žalovaného z dôvodu žalobkyňou uvádzaných investícií do rodinného domu v spoluvlastníctve žalovaného. Tiež žiadala vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 10.000,- eur, ktorú predstavovali náklady, ktoré mala žalobkyňa uhradiť za spotrebu plynu v predmetnom dome v rokoch 2017 až 2021. Súd prvej inštancie žalobu v prípade náhrady za požadované investície zamietol z dôvodu premičania nároku žalobkyne a v prípade žalobkyňou uvádzaných nákladov za spotrebu plynu konštatoval, že žalobkyňa nepreukázala, že platby realizovala ona a tiež, že žalovaný sa nemohol bezdôvodne obohatiť na jej úkor, v dome od roku 2012 nebyval.

10. Súd prvej inštancie v dôsledku vznesenej námietky premičania správne skúmal jej opodstatnenosť. Premičanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premičaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premičania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premičané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premičania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené

plniť svoje povinnosti. Zásada hospodárnosti konania vedie konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov (obdobne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 82/2009, 1Cdo 43/2009, 2Cdo 194/2011, 3Cdo 231/2009, 3Cdo 187/2013, 7Cdo 305/2014). Premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia. Dĺžku premlčacej doby určuje zákon. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka upravuje trojročnú všeobecnú premlčaciu dobu. Občiansky zákonník stanovuje objektívny začiatok plynutia premlčacej doby. Trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba na súd (actio nata). Ide o objektívnu možnosť vykonať právo bez zreteľa na to, či oprávnená osoba (veriteľ) by mohol právo subjektívne vykonať alebo nie, t. j. či oprávnený subjektívne vedel alebo nevedel o svojom práve.

11. Podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

12. Z obsahu spisu vyplýva ten skutkový stav, ktorý súd prvej inštancie konštatoval v odôvodnení svojho rozsudku. Na jeho podklade bolo možné vyvodiť, že všetky žalobkyňou uplatnené investície mali byť realizované najneskôr v priebehu roku 2015. Keďže žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola na súd podaná dňa 15.02.2021, bol záver súdu prvej inštancie o podaní žaloby po uplynutí premlčacej doby (subjektívnej i objektívnej) správny.

13. Odvolací súd sa stotožnil aj s názorom súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena vo vzťahu k uplatňovanému nároku vo výške 10.000,- eur, keďže žalobkyňa ničím nepreukázala, že platby plynu za obdobie od 2017 až 2021 uhrádzala práve ona, a tiež z dôvodu, že žalovaný v nehnuteľnosti nebýval od roku 2012, a preto sa nemohol na úkor žalobkyne ani bezdôvodne obohatiť. Sama žalobkyňa uviedla, že v tom čase tam býval jej syn a priateľ.

14. Žalobkyňa v podanom odvolaní neuviedla, z akých dôvodov považuje záver súdu prvej inštancie za nesprávny. Neuviedla konkrétne námietky vo vzťahu k jednotlivým záverom súdu. V podstate len zopakovala skutkové tvrdenia, ktoré uvádzala aj pred súdom prvej inštancie. Teda, že do domu investovala, avšak so žalovaným sa nevedela dohodnúť, že jej žalovaný odmietol prispieť na úhradu investícií a nákladov spojených s užívaním domu, a pod.

15. Vo vzťahu k námietke žalobkyne, že súd „nebral do úvahy ňou predložené dôkazy“ odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi dôkazmi a skutočnosťami, jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený, a to s odkazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s ohľadom na prijaté právne závery. Odôvodnenie rozsudku je podľa názoru odvolacieho súdu zrozumiteľné a preskúmateľné. Žalobkyňa neuviedla, s ktorým konkrétnym dôkazom sa súd nevysporiadal a ako by prípadne tento dôkaz mohol zvrátiť záver súdu o premlčaní jej nároku a nepreukázaní, že zo strany žalovaného nedošlo spotrebou plynu k bezdôvodnému obohateniu.

16. Záverom žalobkyňa uviedla, že sudca, ktorý prejednával vec na súde prvej inštancie bol voči nej zaujatý, a preto žiadala, aby jej bol „pridelený iný sudca“. Podľa § 49 ods. 1, 3 CSP: (1) Sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. (3) Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti. Podľa § 52 ods. 1, 2 CSP: (1) Strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti. (2) V námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa

prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužijú. Podľa § 53 ods. 1, 3 CSP: (1) Námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do siedmich dní, odkedy sa strana dozvedela o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. Na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. (3) Ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. S ohľadom na to, že žalobkyňa vo vznesenej námietke zaujatosti namietala nesprávnosť procesného postupu sudcu, ako aj vzhľadom na to, že táto námietka bola podaná evidentne po uplynutí 7-dňovej zákonnej lehoty, na uplatnenú námietku sa zo zákona neprihliada a odvolací súd o námietke zaujatosti nerozhodoval.

17. Na základe vyššie uvedených skutočností sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o premlčaní nároku žalobkyne a tiež, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, pretože nepreukázala, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v podrobnostiach poukazuje na jeho odôvodnenie.

18. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému podľa § 255 ods. 1 CSP patrí náhrada trov vynaložených v tomto štádiu konania v celom rozsahu. Odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP rozhodol, že žalovaný má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

19. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).